

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Pe[n]tecostes Euangeliu[m]. Si quis diligit me.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A peccatorem qui ipsum negat factis: testimoniis christo reddidit. **U**nus apostolus: **L**ittera i. d. Cōfiteretur se nosse deum: factis autēne-
gant. Peccator enim quandoq; pro vno
denario negat christum cū in nomine eius
scienter perjurat.
Sequit hic in euā-
gelio presenti. Abs
synagogis faci-
ent vos. **U**bi nota-
dū q; excommunicati-
o maior valde ti-
mēda ē, ppter tria.
Primo: quia exco-
municatus separa-
tur a deo et omni-
bus christi fidelib;
tā in vita q; in mor-
te: sicut palines a
vite. vnde dicitur:
Ego sum vitis ve-
ra: et vos palmites
et sic palmes absce-
sus nihil valet am-
plus nisi ad ignē: sic excommunicatus ma-
iori excommunicatione.
Secondo: quia
excommunicatus priuat^r est merito passio-
nis christi et omnium sanctorum: et etiam
omnibus missis/oratiōibus/elemosynis/
et omnibus suffragiis/indulgentiis: et om-
nibus bonis ecclesie: et omnino totaliter
remanet nudus et miser/et miserabilis/et
pauper/et cecus. Et propterea dicit Au-
gustinus: Nihil debet christianus sic for-
midare/sicut separari a corpore christi sci-
licet per excommunicationem maiorem.
Tertio: quia excommunicatus multos in-
ficit: quia omnes qui participant ei scien-
ter publice denunciantur. **U**nus dicitur in de-
creto. Cōmunicans excommunicato inde-
bit excommunicationem incurrit. **F**i. q. iii.
precipue. et. c. si quis episcopus. **U**nde ē
morbus contagiosus sicut lepra: ideo ab
hominibus sicut lepra debet vitari: nam
magna infamia est et vituperiū/ab ecclē-
sia expelli/vel vitari ab hominibus sicut
leprosus. **U**nde excommunicatis ē magis
infamis q; iudeus vel saracenus: quia cū
illis habemus plus loqui q; cum excom-

municato. **A**nde dicit in decreto. Paga-
no plus licet communicare q; excommuni-
cato. x). q. iii. ad mensam. Ex iam dictis
patet q; periculōsum est communicare ex
communicato: sed peccatis nostris exigē-
tibus de excommuni-
catō maiore ho-
die curatur modi-
cum: sed de partici-
patione cum exco-
municatis quasi nē
bil curatur. **A**nde
hoc exemplū legi-
tur: q; demoniacus
interrogat^r a quo/
dam: an excommuni-
catio vel peccatu^r
plus placeat dia-
bolo? Respondet:
excommunicatio ma-
ior: quia per illas
plures inficiuntur:
et quādoq; excom-
municatus ducen-

tibus de excommuni-
catō maiore ho-
die curatur modi-
cum: sed de partici-
patione cum exco-
municatis quasi nē
bil curatur. **A**nde
hoc exemplū legi-
tur: q; demoniacus
interrogat^r a quo/
dam: an excommuni-
catio vel peccatu^r
plus placeat dia-
bolo? Respondet:
excommunicatio ma-
ior: quia per illas
plures inficiuntur:
et quādoq; excom-
municatus ducen-

tos inficit vna die: sicut in conuiujs et ce-
chis: et sic de alijs.

Si quis diligit me: sermone meum seruabit. **I**oannis. viii.
Hoc euangelium locutus est do-
minus noster iesus christ^r ad di-
scipulos suos anno eius. xxxii. ii. kalend.
Aprilis. luna. xiiij. quinta feria cene domi-
ni. indictione sexta. Ante initū illius euangeliū
scribit sacerdos joannes in eodem ca-
pitulo: q; chil^r dixit discipulis suis: Qui
habet mandata mea et seruat ea: ille est q;
diligit me: qui autēz diligit me/ diligitur
a patre meo: et ego diligam eum: et mani
festabo ei meipsum. Tūc statim sequitur
euangelium hodiernum. Si quis diligit
me: sermonem meum seruabit. **G**uit. Ho-
die recolit ecclēsia illam superabundantē
et excellētem donationem spiritus sancti
que ē facta discipulis quinquagesima die
a resurrectione: quando repleri sunt om-
nes spiritus sancto. Sed quia spiritus sanctus
qui est amor patris et filii hodie mit-
titur: idcirco hodie legitur euangelium in
quo agitur de dilectione quā deus nobis

q. 5

De exco-
municatiō
nē maiori

Joā. 15. a

B

In die Pentecostes

E infundit p sp̄fūsc̄m. a **S**i quis dili-
git me, sc̄z affec̄u: hoc oll̄ dī effec̄u: q̄
videlicet. b **S**ermonē mēu seru-
bit: z pater meus diliget euz. per qd̄
ōndit se vñū cū patre in essentia. c **E**t
ad eum venie! ^{la facies. Propriū est enim a triduū tādē velle. Quelle}

riam vobis reducet oblitera: quia apostoli

multa de illis que christus dicebat oblitio.

sunt timore passionis concussi. l **P**a-

cē relinq̄ yob. i. itur ad patrē relinquo

vobis pacē pectoris in pñti. m **P**acē

meā do yobis. id est eternitatis in

futuro. n **P**on quō mundū dat

ego do yob pacē mō

dānā: q̄ est brevis.

vñ: l. em dixerint i. Tp. 1. 1. 1. 1.

par & securitas: tūc

repēt̄ eis super-

uenier interitus.

o **P**on turbet

cor yelstrū. Lyrā.

i. no turbari debet

q̄ timebat morticū

eo. q **A**udistis

q̄ ego dixi yob

vado. Thomi. s. p

passionē ve parem

yob locū. r **E**t

vēlo advos. post

resurrectionē meā:

vt vos illuc intro-

ducām. vnde dicit

Siabiero & prepā

rāuero yobis locū

iterū venio et acci-

pia vos ad meipm

vt vbi ego sum: et

vos scis. s **S**i

diligeretis me.

sc̄z vura et sincera

dilectione ab omni

carnali abstracta.

t **C**hauderis

vtis: q̄ va. s. m

q̄ homo. v **A**d

patrem. scilicet ad

eius gloriam.

*Dicitur diuinus p̄fūsc̄m.
na vñm ad uos:
quando faciūm
hobis usūt̄ effi-
ritussancus.
fūt̄ exāst̄ exāst̄
ifac̄ personalit̄ ha-
apd̄ eū faciem.
omnib. vnde patrē
In p̄senti p̄ graciā &
veniās fūdelectus in futuro p̄ gloriā.
do uenim̄ obedi-
endo. vñm̄ illus.
me sermōnes me-
instāndo. vñm̄ illus.
les sāt̄ mōdās ibo-
cipiendo.*

Et māst̄ mē
fūt̄ apd̄ eū faciem.

*Mittet̄ x̄r̄ es
ad laudē & gloriā
ad auerter. ad per-
sonās meā. i. Cil
le vos doce, oia
ad consoland̄.
Ly. i. faciet vos in
auerter. infor-
māt̄. intelligere oia q̄ vo-
bis dico. Ap̄l ad
gōm̄. ad fūp̄lōnū. huic erāt̄ rudes & i
q̄d̄ hōdo non e. timore positi ex au-
erter. donec cap̄-
ditu passionis chri-
t̄. Ap̄l pro sti: iō ad vba ch̄.
infor-
māt̄. ex̄t̄. nō diligēt̄ atē
debat: & q̄ sequēs
nō capiebat ea ad
plēnū: p̄ter quod
dicte spirituſanci
gratiā postea sup-
plere istā defecut̄.*

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Et suggeret
vobis omnia q̄
cūc̄ direro vo-
bis. id ē ad memo-

Si quis diligit me: sermōne me-

Squa bono filio impensus

Spatris est.

um seruabit: et pater meus dili-

get eum: et ad eum veniemus: et

māſionem apud eū faciemus.

Qui nō diligt me: sermones me-

os non seruat. Et sermōne quem

fūt̄ de mandatis.

Saudistis non est mēus: sed eius

qui misit me patris. Hec locutus

sūm̄ vobis apud vos manens.

Sum̄ vobis apud vos manens.

Paracletus autem spirituſanc-

ctus quem mittet pater in nomine

meo: illē vos docebit omnia: Et

fūt̄ suadet.

Suggeret vobis omnia quecunq̄

fūt̄ quo ad deū ad se & ad proximū.

Dixero vobis. Pācēm̄ relinquo

vobis: pācēm̄ meam do vobis: m

quia mundani in malo concordes sunt.

nō quomodo mundus dat ego n

o vobis. Non turbetur cor ve

strum: neq̄ formidet. Audistis q

ē mortem.

q̄ ego dixi vobis: vado & venio. r

& ḡ resurrecio.

fūt̄ amore spūli.

ad vos. Si diligēt̄is me gau

fūt̄ in q̄ habeo magnum gloriā b̄. humanitatem.

deretus vñq̄: q̄ vado ad patrem: v

pter recessum meum.

Si diligēt̄is me.

sc̄z vura et sincera

dilectione ab omni

carnali abstracta.

Chauderis

vtis: q̄ va. s. m

q̄ homo. v **Ad**

patrem. scilicet ad

eius gloriam.

A a **C**ontra pater maior est me. Lyra non sum deitatem: in qua filius eius equa lis patri est: sed sum humanitatem in qua filius est minor patre. b **E**t nūc. Tho mas. exsens vobis cum passibilis et mor tal. c **D**ixi vobis scilicet per passiones vado ad patrem. d **P**rius factū fuerit credatis. Lyra. scilicet et non sum sum homo: sed etiā de us: qui certitudina liter predico futura contingētia: quod est propriū ipsius dei: sum et dicitur: Annūciate nobis que futura sunt: et dicem⁹ quod dū estis.

B Es. 41. f. **E**t dū multa loquar vobis: id est propter honorem patris mortali corpore existens: quia cōpus sue captionis erat propinquum.

Et venit enim princeps huius mundi. Et venit enim in ministris suis ad me capiendum et duendum ad mortem. g **E**t in me non habet quicq̄. id est nulla peccatum: et per consequens nullam mortis causam: quia mox intravit mundum per peccatum. h **S**ed ut cognoscat mundus. i. humanū genus. **C**ontra diligo patrē. quasi diceret. Nō morior quia habeā cul pam: sed ut impleā patris obedientiā cuius voluntas est: ut perficiatur redēptio humani generis: que nō potest cōpleri et dei ordinatio nisi p̄ mortē mēa. k **E**t sicut mandatū de. mi. pa. sic facio. id ex obediētia p̄tis libēter subeo morte.

G in hoc et mutabo locum
b **q** uia pater maior mē est. Et nūc
futurum
Dixi vobis priusq̄ fiat: vt cum fa
ctum fuerit credatis. Nam non
f multa loquar vobiscum: vénit
f id est diabolus qui dux et preceptor
mundanorum. **H**oc dux et preceptor
enim præcepit huius mundi: et
dei: sum et dicitur: Annūciate nobis
b in me non habet quicq̄. Sed vt
per experientiam mons mee.
v t propter honorem patris
quæ diligo moriar: non ppter aliq̄ delictū
cognoscat mundus: quia diligo
patrem: et sicut mandatū de
mūtū
f improporando illis
peccata: ideo monar ppter iustitiam.
d it mīhi pater: sic facio.
principis huius mundi. Et venit enim in
mūtū
id ē diabolus qui principiū attimatoribus
huius mundi: et regit eos qui sponte per
peccatū se ei subūcūt. Venit enim in
ministris suis ad me capiendum et duen
dum ad mortem. g **E**t in me non ha
bet quicq̄. id est nulla peccatum: et per
consequens nullam mortis causam: quia
mox intravit mundum per peccatum.
h **S**ed ut cognoscat mundus. i. hu
manū genus. **C**ontra diligo patrē.
quasi diceret. Nō morior quia habeā cul
pam: sed ut impleā patris obedientiā cuius
voluntas est: ut perficiatur redēptio
humani generis: que nō potest cōpleri et
dei ordinatio nisi p̄ mortē mēa. k **E**t
sicut mandatū de. mi. pa. sic facio. id
ex obediētia p̄tis libēter subeo morte.

Circa h̄sens euange. vbi dicit: Ad eū
veniem⁹: et māsonē apd eū faciem⁹. Mo
Quadru
tandi q̄ sic Hugo de prato dicit: q̄ apo
stoli fuerint pleni sp̄ulancio ostēdit qua
druplici signo. Prīmū ē in tribulatiōib⁹ plenū p̄t
et in infirmitatib⁹ tūlancio
nō murmurare: nā
vas plenū nō reso
nat dū tagis: s̄z va
cuū: sic ap̄lī tūlancio
tatiib⁹ nō murmura
uerūt. vñ: Ecce ego **Lu. 10. a.**
mitto vos sicut ag
nos i medio lupoz
imo ap̄lī n̄ solū nō
murmuraueſt in p
secutiōib⁹ et tribu
laciōib⁹: s̄z gaude
bāt. vñ: Idant ap̄lī **Act. 13. 11.** ad cor iudiciorū
gaudētēt a p̄spectu
p̄ciliū: qm̄ digni ba
biti sūt. p̄ noſte ſelu
tūmelia pati. **Rom. 5. 4.**
ap̄lī: s̄z t glāmūr
tribulatiōib⁹. Se
cundū ē firmiter cō
ſtētē. Mā res ple
na stat firmia: sic a
postoli postq̄ spiri
tūlētū receperūt: t
in ſide t bonis ope
rib⁹ firmitē ſteterunt
Nam nec regeſ nec principes mundi cū
tormētis: nec caro propria cū oblectamē
tis: nec demones cum tentamētis potue
runt ipſos mouere. vñ: Quis nos lepara
bit a charitate dei: quasi diceret nūlūs.
Tertiū est plenitudē effundere: Nam
fons plenus effundit aquam: sic apostoli
tanc̄ plenus fons et supercrescens: totū
mundū gratiūs t donis spiritualibus re
pleuerunt. vñ dicit: Fons paruus crevit
in flumū maximū: t in aquas plurimas re
dūdauit. Quartū est nihil p̄ recipi: Nam
vas plenū nihil p̄ recipit: sic apostoli nū
bil terrenū t spirituſancio alienū recepe
perunt: vñ nec diuitias nec honores: nec
delicias cōrgis ampli⁹ accipe voluerunt.
Nam dixit petrus apostol⁹. Ecce nos reli
mari. 19. b.

Feria. II. Pentecostes

Equisimus omnia / secuti sum te. **V**n etiā
Phil. 3. b. apostolus. Omnia arbitratus sum ut ster-
cora ut christum lucri. **T**c. Si autē qd vult
scire an spiritus sancto plenus sit: predicta
quattuor in se consideret: et sic bona spem
habet qd hodie re-
cipit spiritus sanctu-
tum apostolis.

Postilla

Sic deus
di. mun-
du. Jo-
annis. iii.
Historia huius euā-
gelij cōpleta est an-
no christi. xxviii. ix.
kalen. Aprilis. fe-
ria. vi. nonas maij.
sabbato. luna. xv.
inditione. vi. Sed
dās hoc locū est
anno eius. xxviii. vi
nonas maij. sabb.
luna. xiiij. inditi. vi
Vn initia illi euā-
gelij scribit sanctus
Joānes in eodem
capitulo: qd christ
dixit discipul suis:
Sicut moyses ex-
altauit serpente in
deserto: ita exalta-
ri oportet filii ho-
minis: vt omnis qui
credit in ipsum nō
pereat sed habeat
vitā eternā. Tunc
statim sequit euā-
gelium hodiernum
exhortans quia res
fuerit haec iusta. qd
non quibusdam cor-
cavit. qd quibusdam
zant laudes illas
dominicas.

Rom. 8. f. dicitur. Qui proprio filio suo non peper-

CDaret. Thomas. non vē venderet **G**
filia sed daree gratis et liberaliter: nā nul-
lis meritis nostris exigentibus est incar-
natus et crucifixus. **O** Ut ois qui cre-
dit in eum. Tho. fide per dilectionem

operāte: et vlog in
fine perseverante.

CMō vereat:
sed habeat vita
eternam. Tho.

mō in spe: sed tunc
in re. **C**Mō emi-
misit deus. **L**pa-
ter. **C**Filium
suum in mūdum.
Lyra. **L**in dīo ad
uentu suo: tunc em
nō venit iudicare
sed magis iudicari
pro mundi salutē:
ideo sequitur.

b
CSed vt sal-
uetur mundus
per ipsum. vnde
dicitur. Non veni **J**oh.
vt iudicez mundū. **b**

sed vt saluiscē mū-
dū. **i** **C**Qui cre-
dit in euz. **L**yra.

tendendo in eum
per charitatem.

k **C**Mō iudica-
tur. id est non ha-
bet causam vñ con-
demnet. **i** **C**Qui

autem non cre-
dit iā iudicatus

est. **L**yra. id est ha-
bet in se cām mani

fēstā sue condēnat-
onis. **m** **C**Quia

nō credit iā noīe

vniq. filij tc. q

venit p salutē mū-
di. **N**ā ad salutem

peruenit p nomen

vniq. filij dei.

Hoc est autē iudicium: qd la lux

n **C**Hoc est autē tc. i. cauſa dānatiōis

o **C**Quia lux. **L**yra. i. christus qd est lux

Feria. II. Pentecostes Euāge llū. Joannis. III. b. circa mediū.

Fil
lo tem-
pore. **B**ixit
Jesus disci-
pulis suis.

Cintant
Sic dēus di-
genus humānū
lexit mīdū:

vt filiū sūz

s naturaliter. **s** liberāliter et grātoe
vnigenitū dāret: **vt omnis qui** **s**

s fide decōrata bonis opib⁹
credit in eum nō pereat: **sed ha** **e**

beat vitā eterna. Non enim mi **f**

s pater **s** in humānā naturā hnc paliter
sit deus sūmū suum in mundū **s**

s dāmnet genus humānū nū cōsecutū p̄o-
pter ingrātitudinē peccator. **s** vñ dīq̄ ie

vt iudicet mūdum: sed vt saluēt b **s**

s sus: eo qd latuer populi sun- **s** fide formata
mūdus per ipsum. **Qui credit in** **t**

s dāmnatur

eum nō iudicatur. Qui autē nō **f**

f s in chīstū. **s** ppter infidelitatē et p̄cīm:
qnon remittunt nū p fidem.

credit iam iudicatus est: quia nō **m**

m a. non hz fide chīstana: sine qmīla saluēt. **l**

l nō credit iā noīe
vniq. filij tc. q

quod in secōd adūēm daf executom.

Hoc est autē iudicium: qd la lux

n **C**Hoc est autē tc. i. cauſa dānatiōis

o **C**Quia lux. **L**yra. i. christus qd est lux